

Discoteques familiars

De Los Almendros a La Arboleda, passant per Las Vegas

Malgrat que va ser a la dècada de 1960 que les discoteques van començar a imposar-se i a desterrar del tot les sales de ball tradicionals, val a dir que ja a mitjan anys cinquanta hi va haver atrevits que, amb el pas del temps, es convertiren en els pioners del que seria «més que la febre del dissabte a la nit o del diumenge a la tarda».

JOSEP BOFILL > TEXT

El primer dels locals de Palafrugell que trencava motles va ser el *night club* a l'aire lliure Los Almendros (Els Ametllers, després de Franco), obert l'any 1955 per la família Plaja-Portas i el soci Joan Vilella. Amb un ambient càlid i acollidor, amb un acurat jardí, tenia una pista de ball en la qual els peus lliscaven perfectament tot resseguint una gran estrella central dibuixada en el mateix marbre, net, polit i brillant. Un petit escenari fix que s'ampliava «automàticament» amb un escenari que de mica en mica anava apareixent, com per art de màgia, servia per donar relleu a les primeres figures dels espectacles que s'hi presentaven. En primera instància, eren uns espectacles que estaven dissenyats per al turisme, a la nit, i les tardes dels diumenges els espais es destinaven al ball per a la joventut. Els espectacles acollien les figures més importants del ballet, sobretot del quadre flamenc, des d'Antonio Gades, Lola Flores, Maria Rosa o la Chunga fins a Carmen Amaya, que va ser l'artista gairebé en exclusiva de Los Almendros. També hi van passar cantants de la cançó melòdica del moment, com Jorge Sepúlveda, Bonet de Sampedro, Ramon Calduch o Paco de Lucía, així com les principals orquestres, i posteriorment els espectacles de La Trinca. Val a dir

que les revetlles de Sant Joan, sobretot, eren espectaculars, tenint en compte l'època en la qual passava tot plegat.

So, llum, cubates i gintònics

A Palafrugell, de mica en mica, la sala de ball del Fraternal anava quedant *démodé*, i La Raqueta, Los Almendros, Can Gabriel, Arlequín, Cavallers, els Karts o Gruta eren les discoteques, sales de festa i *night clubs* que tallaven el bacallà. I és que la joventut es trobava amb uns espais d'esbarjo que respiraven més llibertat en no sentir-se controlada per les camarilles (balconades) de les sales de ball «tradicional». Eren uns locals més a la moda, d'acord amb els aires cosmopolites que es respiraven a l'estiu, sobretot arran de mar. Era el boom turístic i també l'inici del que amb els anys quedaria batejat com a bombolla immobiliària. El so i llum més *à la page* d'aquells locals, els cubates i gintònics a la barra o a la taula, arrodonien unes noves sensacions ambientals d'il·lusió festiva. Era el pròleg d'un aperturisme en tots sentits. Fins i tot en el de la diversió i el «lligar» amb estrangeres, fet que permetia als nois més atrevits, més agosarats o exhibicionistes passejar-se pel centre de la vila agafats de la mà d'una sueca, o *bistequejant-se* en plena via pública. Amb tot, aquestes situacions

La Raqueta, Los Almendros, Can Gabriel, Arlequín, Cavallers, els Karts i Gruta eren les discoteques, sales de festa i *night clubs* que tallaven el bacallà

COL·LECCIÓ ERNEST BATALLER

>> *Imatge de la sala de ball del night club Arlequín, de Palafrugell.*

es van començar a normalitzar i aquelles escenes de «l'art» (aparent) del magrejar es refugiaven més a la intimitat, tot fugint de l'exhibicionisme en què, sovint, molts eixerts volien fer passar bou per bèstia grossa.

Per la revetlla de Sant Joan del 1965, al cor de Palafrugell va néixer un local de referència i prestigi: l'Arlequín. Aquell 23 de juny va inaugurar «marcant-se un *puntassu*» amb un conjunt de primeríssim nivell, Los Brincos, grup al qual van seguir tots els que estaven de moda i enregistraven i venien discos a dojo. El local es caracteritzava per una decoració elegant en què destacaven les famoses fonts lluminoses obra de l'arquitecte Carles Bohigas, el mateix que s'havia encarregat de les prestigioses fonts de Montjuïc. L'Arlequín també presentava, a les nits, espectacles a l'estil dels millors cabarets internacionals.

El 1963, a Mont-ras, l'enyorat Tomàs Cervera instal·lava Madame Zozó, una sala d'estil parisenc amb cartells anunciadors inspirats en la genialitat del Toulouse-Lautrec del Moulin Rouge, que deixava intuir que les coses podien començar a canviar en un país que vivia tenallat per la dictadura de Franco.

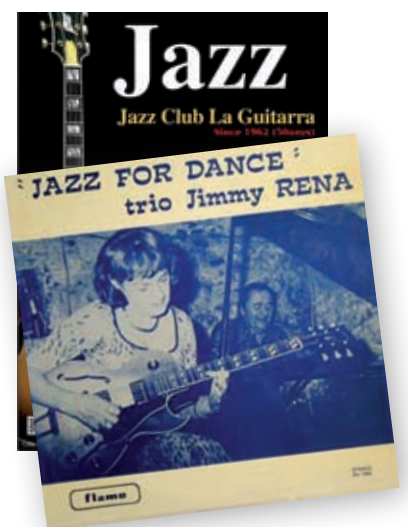
A finals de la dècada dels seixanta i primers setanta, un petit local anomenat Club la Gruta va sorgir amb prou èxit. Una bona sonorització i amb sistemes de climatitza-

ció, el local s'anunciava com «El Club Beat de l'any 2000». Ben a prop, però a la zona de Begur, la sala de festes de l'hotel Cap Sa Sal, als estius, a més d'oferir actuacions de relleu internacional, també comptava amb la sessió de ballables i melodies de conjunts de relleu de les comarques gironines.

El juny del 1961, també a Palafrugell, en una zona on fins llavors només hi havia horts de cultiu, una finca propietat de Gabriel Castelló obria una nova pista de ball amb espais enjardinats, i convertia els seus horts en el Night Club Gabriel. Ben aviat *Can Grabiell* –tal com es pronunciava de manera popular– va ser el local on la joventut d'arreu es concentrava a passar les tardes-vespre dels diumenges. I en ocasions extraordinàries –revetlles, festa major o de primavera– obria portes, a part dels mesos estiuençs, en què les nits d'*Spanish show* formaven part del programari per atraure els turistes estrangers. Amb tot, la resta de l'any, Can Gabriel alternava els habituals conjunts o orquestres amb cantants de renom internacional, com Raphael, Luis Aguilé, Los Mustang, Juan & Junior o Los Canarios, de Teddy Bautista.

Espectacles a Calella

Menció a part mereix el club La Guitarra, a Calella de Palafrugell, atès el seu clima més

El club La Guitarra, a Calella de Palafrugell, transmetia un ambient relaxat, tant per l'espai mateix on estava ubicat com per l'estil de música (jazz) que hi sonava

FONS PABLITO. INSPAÍ - DIPUTACIÓ DE GIRONA

COL-LECCIÓ FREDERIC SIRÉS

>> *El pintor Modest Cuixart i el cantant Luis Aguilé, a la discoteca Sirtakis, de Calella de Palafrugell. A la dreta, la sala de ball Las Vegas, de Sant Feliu, durant una actuació d'Els Vampirs, un dels conjunts referents de les comarques gironines en els anys seixanta.*

relaxat, tant per l'espai on estava ubicat (arran d'aigua, a la platja del Canadell) com per l'estil de música (jazz) que sonava en el decurs de les nits d'estiu o de cap de setmana en temporada baixa. Això passava a partir del 1962, quan el matrimoni format per René Larroque «Jimmy Rena» i la Manó es van instal·lar a Calella de Palafrugell en un local de la platja del Canadell. En Jimmy i la Manó havien actuat en els grans hotels de la Côte d'Azur, on havien acompanyat grans músics americans de pas per França, com Louis Armstrong, Memphis Slim, Lionel Hampton, Coleman Hawkins, Don Byas, Albert Nicholas, Benny Waters, Mezz Mezzrow o Bill Coleman... A Calella, amenitzaven unes vetllades de gran qualitat que atreïen afeccionats del jazz d'arreu de Catalunya i de França. Era un temps que hi sovintejaven *jam-sessions* espontànies, en les quals participaven des de músics d'arreu del món que estiuejaven per la zona fins a joves músics entusiastes del jazz. Entre aquests darrers hi havia els germans Gili: Ricard (trompeta) i Carles (bateria) i Toni (saxo). El 1971, juntament amb altres músics que també havien passat per La Guitarra -Tòfol Trepal al piano, Tomàs González al saxo tenor i Miquel Soler al contrabaix- van fundar la banda La Locomotora Negra. I és que, a més de fer gaudir de magnífiques i úniques nits de jazz, en Jimmy i la Manó van ser uns motivadors i creadors d'un veritable viver de futurs músics de jazz de casa nostra.

Entre les dècades de 1970 a 1990, també a Calella de Palafrugell, una discoteca tallava el bacallà combinant les actuacions i espectacles en directe amb la música enllaunada. De la mà d'Álvaro Renau, un empresari de negocis diversos establert a Palafrugell, es va muntar Sirtakis. El local, instal·lat al cor de Calella, tenia una capacitat per a mil dues-centes persones que podien gaudir de tres espais-ambients ben diferenciats: per a música *disco* del moment, el *privé* amb música suau, o per poder xerrar i prendre copes. Al cap d'un any d'haver-se inaugurat, Jordi Soler, un altre empresari instal·lat a la vila del peix fregit, relançava la discoteca i encarregava les relacions públiques a un jove conegut pel sobrenom de Tit (Josep Peiró), que havia conegut el món de la nit de la mà dels qui n'havien estat pioners a la zona costabravenca de l'Empordanet: Tomàs Cervera i Manel Bisbe, el Gitano de la Costa Brava. Allò va ser un entrar i sortir de gent de tota mena: des d'artistes internacionals fins a intel·lectuals de renom, passant per totes les classes socials.

Las Vegas són encara a Sant Feliu

A Sant Feliu de Guíxols la sala de festes i de ball que va prestigiar no només la ciutat guixolencina sinó la Costa Brava va ser Las Vegas. De fet era la continuació d'un local amb uns jardins de grans dimensions, situat al passeig marítim Juli Garreta, que s'havia inaugurat l'any 1957. En aquells jardins hi predominaven els espectacles i el ball de flamenc, tot aprofitant el boom turístic de l'època. El

Per la mítica sala de festes de Las Vegas van desfilar primeres figures: Serrat, María Dolores Pradera, Julio Iglesias, Mari Trini, Peret, La Trinca, Adamo...

JOAN TRILLAS (EL PUNT)

FONS PABLITO. INSPAI - DIPUTACIÓ DE GIRONA

negoci funcionava i la família Recolons veia que no podia estar pendent de la bonança del temps i que calia ampliar la temporada. Llavors van comprar un magatzem de grans dimensions prop del moll. La inauguració es va fer amb l'actuació d'un cantant que en aquell moment estava de moda: Lorenzo Valverde, del qual els progress de l'època deien que era per a minyones i soldats. Per la mítica sala de festes hi van desfilar primeres figures, tant de la cançó (Serrat, María Dolores Pradera, Julio Iglesias, Mari Trini, Peret, La Trinca, Adamo, Patxi Andion...) com del ball (Antonio Gades, Carmen Amaya, La Singla, La Chunga...).

Als anys cinquanta, els antics Banys de Sant Elm de Sant Feliu de Guíxols presentaven un estat ruïnós a causa del bombardeig de 1938. L'any 1960 se'n feia la restauració, i per la diada de Sant Joan s'inauguraven com a «Salón de Fiestas de los Baños San Elmo». A partir de 1963 el local es va transformar en el Royal Cliper San Elmo per, l'any 1968, convertir-se en Clipper's Boîte -quan la música d'avantguarda, el rock i les balades de Miguel Ríos sonaven per tot arreu, juntament amb les músiques estrangeres de Led Zeppelin o The Shocking Blue, per exemple-, fins que en la dècada de 1990 es va convertir en discoteca Palm Beach.

A Palamós van ser tres

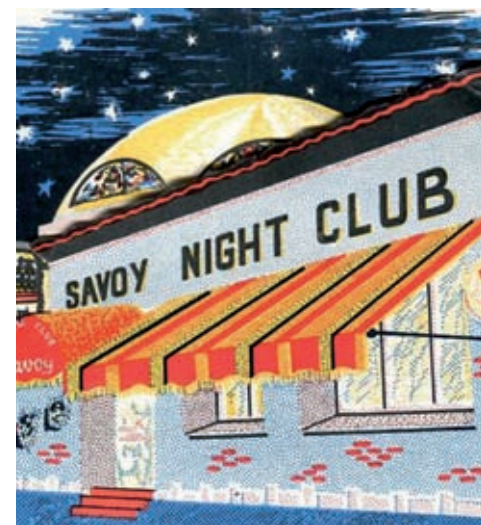
A la dècada de 1960, a Palamós, les sales de ball obertes tot l'any eren el Savoy i el Marinada. A l'estiu s'hi afegia, a la zona preferent

de l'Arboleda, un enorme envelat que amb el nom de La Arboleda va acollir els millors artistes d'aquells anys i dels setanta: Julio Iglesias, Antonio Machín, El Dúo Dinámico, Joan Manuel Serrat, Antonio Molina... La Arboleda va ser molt important per ajudar a promocionar la vila com a «paradís de la vela». La gestió del local va anar, en diferents moments, a càrrec de dos personatges de gran relleu empresarial en el món de l'espectacle: Josep Gabarró i Salvador Pinilla. Entre tots dos hi havia una gran rivalitat pels seus locals Savoy i Marinada. Ambdós volien tenir el bo i millor, tant dels ballets de flamenc com dels artistes més coneguts o les millors formacions musicals. De tot plegat, se'n van veure beneficiats els joves i també els més grans, perquè allò va fer evolucionar les sales de ball, que després d'anomenar-se *boîtes* o *night clubs* es van quedar en discoteques familiars, tant pel que fa als qui les regentaven com al públic en general que en va poder gaudir.

Amb tot, val a dir que a mitjan anys vuitanta Platja d'Aro s'havia tornat a imposar, i es convertia en el lloc preferit per la joventut amb l'obertura de nous locals o de remodelats. De mica en mica, les poblacions veïnes de Palafrugell, Palamós i Sant Feliu de Guíxols quedaven relegades a segon terme fins arribar a la desaparició de les seves discoteques. Només Las Vegas, a Sant Feliu de Guíxols, continua, amb alts i baixos, al peu del canó.

Josep Bofill Blanc és periodista.

>> *Els antics banys de Sant Elm van passar a ser Clipper's Boîte i, més tard, la discoteca Palm Beach. A la dreta, la discoteca Sirtakis, rellançada el 1981 per l'empresari Jordi Soler.*

A Palamós, a la dècada dels seixanta, les sales de ball obertes tot l'any eren el Savoy i el Marinada. A l'estiu s'hi afegia un enorme envelat, La Arboleda